
TILINPÄÄTÖS

Q4 Marraskuu 2014–lokakuu 2015

11.12.2015

PANOSTAJA-KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

1.11.2014–31.10.2015 (12 kk)

- Liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 148,2 milj. euroa (121,1 milj. euroa).
- Liikevoitto heikkeni 0,7 milj. euroa ja oli 7,3 milj. euroa (8,1 milj. euroa).
- Tilikauden tulos oli 13,5 milj. euroa (8,2 milj. euroa).
- Liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli 8,0 milj. euroa (11,4 milj. euroa).

Voitonjakoehdotus:

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,05 euroa osakkeelta.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2016

Yrityskaupamarkkinoilla Panostajan tavoitekokoluokassa aktiviteetti on säilynyt aikaisemmalla tasolla. Omistusjärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan myötä markkinoilla on edelleen riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa sijoittamalla tilikauden aikana 1-2 uuteen segmenttiin sekä myös yritysostoilla valittuihin nykyisiin segmentteihin. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti osana segmenttien omistajastrategioita.

Suhdanneodotuksia nykyisten segmenttien toimialoilla leimaa edelleen yleisen taloudellisen kehityksen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostajan eri segmenteissä näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Epävarmasta markkinatilanteesta huolimatta tehdyt kasvu- ja kehitystoimet tukevat segmenttien kehitystä.

Konsernin liikevoiton arvioidaan paranevan merkittävästi tilikaudella 2016.

Toimitusjohtaja Juha Sarsama: Merkittävien yritysjärjestelyjen vuosi

Päättyneellä tilikaudella teimme merkittäviä yritysjärjestelyjä. Perustimme uuden suun terveydenhuoltoon erikoistuvan segmentin hankkimalla enemmistöomistuksen uudelleen palvelukonseptin Megaklinkka Oy:stä. Kasvatimme merkittävästi digitaalisten painopalveluiden segmenttiämme, kun Multiprint Oy ja Grano Oy yhdistyivät muodostaen toimialan johtavan tekijän ja suunnannäyttäjän, jonka liikevaihto nousee vuositasolla noin 90 miljoonaan euroon. Luovuimme myös yhdestä suurimmista

segmenteistämme myydessämme Flexim Security Oy:n Assa Abloy Oy:lle, josta kirjassimme 8,6 miljoonan euron myyntivoiton. Kahdeksan vuoden omistusaikanamme Flexim Security nelinkertaisti liikevaihtonsa ja nousi yhdeksi alansa johtavaksi asiantuntijaksi huolettoman ja turvallisen kulkemisen kehittäjänä.

Tuloskehityksemme oli kohtuullista haastavassa markkinatilanteessa. Tehdyt yritysostot näkyivät liikevaihdon kasvuna ja liikevaihtomme kasvoi 22 % edellisvuodesta. Kuitenkin haastavana jatkuneesta makkinatilanteesta sekä Multiprint -yhdistymisjärjestelyyn liittyvistä kuluista johtuen tilikauden liikevoitto 7,3 milj. euroa oli hieman edellisvuotta heikompi. Segmenttien välillä oli edelleen tuloskehityksen osalta suuria eroja.

Suomen taloustilanne jatkuu edelleen epävarmana. Syyrian kriisi, Venäjä ja Kiinan talouden hiipuminen aiheuttavat laaja-alaista ja pitkittyvää epävarmuutta Euroopan talouskehitykselle. Öljyn hinnan kehitys aiheuttaa investointien hidastumista off-shore sektorilla. Yleinen taloudellinen tilanne ja ilmapiiri ovat haastavia, mikä heijastuu konsernin lähes kaikkiin liiketoimintasegmentteihin.

Yrityskaupparakkinan aktiivisuus on säilynyt aikaisemmalla tasolla. Markkinat tarjoavat edelleen mahdollisuuksia sekä uusille hankinnoille että valikoiduille luopumisille. Tavoitteemme on olla aktiivinen toimija näillä markkinoilla strategiamme mukaisissa kohdeyrityksissä.

1.8.2015–31.10.2015 (Q4)

- Liikevaihto kasvoi 27 % ja oli 44,1 milj. euroa (34,8 milj. euroa). Yritysostojen vaikutus 9,3 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 10,0 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi kolmessa kahdeksasta segmentistä.
- Liikevoitto heikkeni 0,3 milj. euroa ja oli 3,1 milj. euroa (3,5 milj. euroa). Markkinatilanne oli edelleen haastava lähes joka segmentissä, minkä johdosta kannattavuus ei yltänyt kaikilta osin vertailuvuoden tasolle. Vertailukauden liikevoiton ylitti neljä segmenttiä kahdeksasta.
- Tulos ennen veroja 1,4 milj. euroa (2,8 milj. euroa).
- Katsauskauden tulos oli 13,5 milj. euroa (2,4 milj. euroa).
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 17,6 senttiä (1,6 senttiä).
- Liiketoiminnan kassavirta heikkeni oli -1,6 milj. euroa (6,2 milj. euroa).
- Flexim Security Oy:n myynti Assa Abloy Oy:lle saatiin päätökseen katsauskauden aikana. Konsernissa neljännelle kvartaalille kirjattiin 8,6 milj. euron myyntivoitto ennen veroja.

1.11.2014–31.10.2015 (12 kk)

- Liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 148,2 milj. euroa (121,1 milj. euroa). Yritysostojen vaikutus 27,1 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 28,4 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi kolmessa kahdeksasta segmentistä.

- Liikevoitto laski ja oli 7,3 milj. euroa (8,1 milj. euroa). Katsauskauden liikevoittoa rasittaa liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu KotiSun Oy:n lisäkauppahinta-arvion ja tilinpäätöshetkellä tehdyn arvion erotus -0,5 milj. euroa sekä Multiprint järjestelystä aiheutuneet kulut 1,7 milj. euroa. Vertailukauden liikevoiton ylitti yksi segmentti kahdeksasta.
- Tulos ennen veroja oli 3,4 milj. euroa (5,6 milj. euroa).
- Katsauskauden tulos sisältäen Flexim Security Oy:n myyntivoiton oli 13,5 milj. euroa (8,2 milj. euroa). Vertailukausi sisältää Vindean myyntivoiton 5,5 milj. euroa sekä Takoman lopetetut liiketoiminnot.
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 14,1 senttiä (9,4 senttiä).
- Liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli 8,0 milj. euroa (11,4 milj. euroa).

Keskeiset luvut Panostaja-konserni

M€	12 kk	12 kk	Q4	Q4
	11/14- 10/15	11/13- 10/14	8/15- 10/15-	8/14- 10/14
Liikevaihto, milj. euroa	148,2	121,1	44,1	34,8
Liikevoitto, milj. euroa	7,3	8,1	3,1	3,5
Tulos ennen veroja, milj. euroa	3,4	5,6	1,4	2,8
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	0,14	0,09	0,18	0,02
Oma pääoma / osake, €	0,74	0,62	0,74	0,62
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	8,0	11,4	-1,6	6,2

Vertailukaudella myytyjen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa Tulos myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti. Ennen myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen erottamista tuloslaskelmassa jatkuvista liiketoiminnoista konsernin vertailukauden liikevaihto oli 154,8 milj. euroa ja liikevoitto 10,2 milj. euroa.

Keskeiset luvut segmenteittäin

M€	12 kk	12 kk	Q4	Q4
	11/14- 10/15	11/13- 10/14	8/15- 10/15-	8/14- 10/14
Liikevaihto				
Digitaaliset painopalvelut	69,9	57,8	23,4	15,8
Talotekniikkaremontointi	23,7	8,8	6,8	4,9
Takoma	13,2	15,3	3,1	4,6
Sisäkattomateriaalit	9,9	11,0	2,4	2,6
Helat	10,4	10,9	2,6	2,6
Autovaraosat	11,8	10,8	3,3	2,9
Lämpökäsittely	6,3	6,8	1,3	1,6
Suun terveydenhuolto	3,4		1,2	
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	-0,3	-0,3	0,0	-0,1
Konserni yhteensä	148,2	121,1	44,1	34,8

Keskeiset luvut segmenteittäin

M€	12 kk	12 kk	Q4	Q4
	11/14-	11/13-	8/15-	8/14-
Liikevoitto	10/15	10/14	10/15-	10/14
Digitaaliset painopalvelut	5,9	7,1	3,1	2,6
Talotekniikkaremontointi	4,2	1,1	1,4	0,6
Takoma	-0,7	-0,4	-0,3	0,2
Sisäkattomateriaalit	0,5	0,5	0,1	0,0
Helat	0,7	0,8	0,2	0,3
Autovaraosat	0,5	0,7	0,3	0,2
Lämpökäsittely	0,1	0,2	-0,2	-0,1
Suun terveydenhuolto	-0,5	0,0	-0,2	0,0
Muut	-3,3	-2,1	-1,2	-0,4
Konserni yhteensä	7,3	8,1	3,1	3,5

TIEDOTUSTILAISUUS

Panostaja järjestää tiedotustilaisuuden analyytikoille, sijoittajille ja lehdistölle saman päivänä 11.12.2015 klo 10.00-11.00 hotelli Scandic Simonkentällä, kokoustila Balsa-Freda 1-2, Simonkatu 9, Helsinki.

Osavuositiedot ja esitykset sekä muuta sijoittajatietoa on saatavissa osoitteessa: www.panostaja.fi.

Panostaja Oyj

Juha Sarsama

toimitusjohtaja

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Juha Sarsama, Panostaja Oyj 040 7742099

Jakelu: Nasdaq Helsinki, keskeiset tiedotusvälineet, www.panostaja.fi.

PANOSTAJA-KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.11.2014–31.10.2015
PANOSTAJA-KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS
Keskeiset luvut
**Panostaja-konserni,
M€**

	12 kk	12 kk	Muutos, %	Q4	Q4	Muutos, %
	11/14- 10/15	11/13- 10/14		8/15- 10/15	8/14- 10/14	
Liikevaihto, milj. euroa	148,2	121,1	22,4 %	44,1	34,8	26,6 %
Liikevoitto, milj. euroa	7,3	8,1	-9,1 %	3,1	3,5	-9,6 %
Tulos ennen veroja, milj. euroa	3,4	5,6	-38,4 %	1,4	2,8	-50,4 %
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	0,14	0,09	50,0 %	0,18	0,02	1000,0 %
Oma pääoma / osake, €	0,74	0,62	19,7 %	0,74	0,62	19,7 %
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	8,0	11,4	-29,8 %	-1,6	6,2	-126,0 %

ELOKUU 2015 – LOKAKUU 2015

Neljännellä kvartaalilla liikevaihto kasvoi 27 % ja oli 44,1 milj. euroa (34,8 milj. euroa). Viennin osuus liikevaihdosta oli 1,9 milj. euroa eli 4,3% (2,4 milj. euroa eli 5,5 %). Yritysostojen vaikutus 9,3 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 10,0 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi kolmessa kahdeksasta segmentistä.

Liikevoitto heikkeni 0,4 milj. euroa ja oli 3,1 milj. euroa (3,5 milj. euroa). Markkinatilanne oli edelleen haastava lähes joka segmentissä, minkä johdosta kannattavuus ei yltänyt kaikilta osin vertailuvuoden tasolle. Vertailukauden liikevoiton ylitti neljä segmenttiä kahdeksasta.

Tulos ennen veroja oli 1,4 milj. euroa (2,8 milj. euroa). Tulos/osake (laimentamaton) oli 17,6 senttiä (1,6 senttiä). Oma pääoma per osake oli 0,74 euroa (0,62 euroa).

Kassavirta liiketoiminnasta oli -1,6 milj. euroa (6,2 milj. euroa).

MARRASKUU 2014 – LOKAKUU 2015

Liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 148,2 milj. euroa (121,1 milj. euroa). Viennin osuus liikevaihdosta oli 6,5 milj. euroa eli 4,4 % (5,9 milj. euroa eli 5,3 %). Yritystojen vaikutus 27,0 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 28,4 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi kolmessa kahdeksasta segmentistä.

Liikevoitto pysyi samalla tasolla ja oli 7,3 milj. euroa (8,1 milj. euroa). Katsauskauden liikevoittoa rasittaa liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu KotiSun Oy:n lisäkauppahinta-arvion ja tilinpäätöshetkellä tehdyn arvion erotus -0,5 milj. euroa sekä Multiprint järjestelystä aiheutuneet kulut 1,7 milj. euroa. Vertailukauden liikevoiton ylitti yksi segmentti kahdeksasta.

Tulos ennen veroja oli 3,4 milj. euroa (5,6 milj. euroa). Tulos/osake (laimentamaton) oli 14,1 senttiä (9,4 senttiä). Oma pääoma per osake oli 0,74 euroa (0,62 euroa).

Kassavirta liiketoiminnasta oli 8,0 milj. euroa (11,4 milj. euroa).

Keskeiset luvut segmenteittäin

M€	12 kk	12 kk	Muutos, %	Q4	Q4	Muutos, %
	11/14-	11/13-		8/15-	8/14-	
Liikevaihto	10/15	10/14		10/15-	10/14	
Digitaaliset painopalvelut	69,9	57,8	20,9 %	23,4	15,8	48,3 %
Talotekniikkaremontointi	23,7	8,8	170,7 %	6,8	4,9	38,9 %
Takoma	13,2	15,3	-14,1 %	3,1	4,6	-32,3 %
Sisäkattomateriaalit	9,9	11,0	-10,2 %	2,4	2,6	-5,0 %
Helat	10,4	10,9	-5,0 %	2,6	2,6	-1,7 %
Autovaraosat	11,8	10,8	9,6 %	3,3	2,9	13,7 %
Lämpökäsittely	6,3	6,8	-7,8 %	1,3	1,6	-16,8 %
Suun terveydenhuolto	3,4			1,2		
Muut	0,0	0,0		0,0	0,0	
Eliminoinnit	-0,3	-0,3	11,9 %	0,0	-0,1	-51,6 %
Konserni yhteensä	148,2	121,1	22,4 %	44,1	34,8	26,6 %

Keskeiset luvut segmenteittäin

M€	12 kk	12 kk	Muutos, %	Q4	Q4	Muutos, %
	11/14-	11/13-		8/15-	8/14-	
	10/15	10/14		10/15-	10/14	
Liikevoitto						
Digitaaliset painopalvelut	5,9	7,1	-17,0 %	3,1	2,6	18,3 %
Talotekniikkaremontointi	4,2	1,1	281,4 %	1,4	0,6	116,3 %
Takoma	-0,7	-0,4	86,0 %	-0,3	0,2	-239,7 %
Sisäkattomateriaalit	0,5	0,5	-2,8 %	0,1	0,0	-1371,5 %
Helat	0,7	0,8	-19,7 %	0,2	0,3	-18,5 %
Autovaraosat	0,5	0,7	-34,0 %	0,3	0,2	20,3 %
Lämpökäsittely	0,1	0,2	-74,9 %	-0,2	-0,1	176,7 %
Suun terveydenhuolto	-0,5			-0,2		
Muut	-3,3	-2,1	54,0 %	-1,2	-0,4	172,0 %
Konserni yhteensä	7,3	8,1	-9,1 %	3,1	3,5	-9,6 %

Vertailukaudella myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa Tulos myydyistä liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti.

Panostaja –konsernin liiketoiminta raportoidaan katsauskaudella yhdeksässä segmentissä, jotka ovat Digitaaliset painopalvelut, Talotekniikkaremontointi, Takoma, Sisäkattomateriaalit, Helat, Autovaraosat, Lämpökäsittely, Suun terveydenhuolto sekä Muut (emoyhtiö ja osakkuusyhtiöt).

Segmenttikommentit marraskuu 2014 – lokakuu 2015 (12 kk)

Digitaaliset painopalvelut –segmentti laajeni olennaisesti katsauskaudella, kun se hankki Multiprint-konsernin kesäkuussa. Panostajan omistusosuus konsernista on järjestelyn jälkeen 51,9 prosenttia. Konsernin toimitusjohtajana toimii Jaakko Hirvonen. Grano Oy on Suomen suurin ja vahvin graafisen alan yritys, joka tarjoaa markkinointiviestintä-, paino- ja tulostuspalveluja. Yhtiön toimipisteet sijaitsevat yli kahdellakymmenellä paikkakunnalla kattaen Suomen Oulusta Helsinkiin. Lisäksi konsernilla on toimintaa Tallinnassa ja Pietarissa.

Digitaaliset painopalvelut –segmentin liikevaihto kasvoi 21 %, 57,8 milj. eurosta 69,9 milj. euroon. Kasvun selittää Multiprint-yhtiöiden hankinta kesäkuussa. Paperin myynti on Suomessa laskenut edellisvuodesta yli 10%. Myös hintakilpailu on edelleen kireää. Markkinatilanteeseen peilaten segmentti on kuitenkin pärjännyt hyvin. Segmentin liikevoitto heikkeni 7,1 milj. eurosta 5,9 milj. euroon, mikä aiheutui pääasiassa katsauskauden tulokseen sisältyvistä Multiprint-järjestelyyn liittyneistä kertaluonteisista kuluista arviolta 1,7 milj. euroa, joista 0,2 milj. euroa kohdistui viimeiselle kvartaalille. Katsauskaudelta on leimannut Multiprint-hankinta ja sen jälkeen aloitettu toimintojen yhdistäminen. Konsernin yhtiörakennetta on

yksinkertaistettu katsauskauden jälkeen, kun Multiprint Oy fuusioitiin Grano Oy:hyn 1.11.2015. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 775 (497).

Talotekniikkaremontointi-segmentti tarjoaa konseptoituja käyttövesi- ja lämpöverkkoremontteja kuluttajille avaimet käteen - palveluna. KotiSun on kasvanut nopeassa tahdissa alan suurimmaksi ja tunnetuimmaksi toimijaksi Suomessa. Yhtiöllä on toimipisteet yli kymmenellä paikkakunnalla Suomessa. Yhtiön toimitusjohtajan toimii Kalle Lahtinen. Panostajan omistusosuus konsernista oli katsauskauden lopussa 58,2 %.

Talotekniikkaremontointi-segmentin luvut on konsolidoitu Panostaja-konserniin 1.5.2014 lähtien. Markkinatilanne on ollut hyvä koko katsauskauden. Segmentin liikevaihto kasvoi 8,8 milj. eurosta 23,7 milj. euroon ja liikevoitto 1,1 milj. eurosta 4,2 milj. euroon (vertailutiedot 6 kk:lta). Segmentin liikevoittoa rasittaa liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu KotiSun Oy:n lisäkauppahinta-arvion ja tilinpäätöshetkellä 31.10.2014 tehdyn arvion erotus -0,5 milj. euroa, joka toteutui, koska yhtiön liiketoiminta kehittyi kaupantekohetkellä arvioitua paremmin Yhtiö hankki katsauskauden lopussa enemmistön Pirkanmaan LVI-palvelu Oy:n osakkeista ja laajensi näin toimintaansa viemärisaneerauksiin. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 139 (113).

Takoma -segmentin ainoa operatiivinen yksikkö on Takoma Gears Parkanossa, joka tarjoaa mekaanisen voimansiirron tuotteita ja palveluita meri- ja offshoreteollisuudelle sekä kaivosteollisuudelle. Takoma-konsernin emoyhtiönä toimii Panostajan 63,1 prosenttisesti omistama Takoma Oyj, jonka toimitusjohtajana on toiminut 3.8.2015 alkaen Jari Lilja.

Takoma Oyj:n ja Takoma Gears Oy:n saneerausmenettelyt alkoivat 17.1.2014 ja saneerausohjelmat vahvistettiin 30.9.2014 Pirkanmaan käräjäoikeudessa. Saneerausohjelmassa saneerausvelkojen takaisinmaksuaikataulua pidennettiin ja velkarakennetta kevennettiin. Saneerausohjelman vahvistaminen antaa mahdollisuuden Takoma Gears Oy:n toiminnan kehittämiseen. Tampereen LaatuKoneistus Oy, Hervannan Koneistus Oy ja Takoma Systems Oy hakeutuivat vuoden 2014 aikana konkurssiin. Konkurssien seurauksena ko. yhtiöt on käsitelty Panostajan konsernitilinpäätöksessä lopetettuina toimintoina.

Takoman jatkuvien toimintojen liikevaihto heikkeni 15,3 milj. eurosta 13,2 milj. euroon. Segmentin jatkuvien toimintojen liiketulos heikkeni -0,4 milj. eurosta -0,7 milj. euroon. Tilauskanta oli 5,1 milj. euroa (6,5 milj. euroa) jossa on pienennystä 21,5 %. Tilauskanta Offshore-segmentillä on kehittynyt ennakoitua heikommin ja kireässä markkinatilanteessa myös hinnoitteluun kohdistuu painetta. Tuotannon sopeuttamistoimet ovat olleet käynnissä keväästä alkaen. Lopetettujen liiketoimintojen luvut on esitetty lopetetuissa liiketoiminnoissa ja niistä aiheutui katsauskaudella 0,3 milj. euron suuruinen voitto (-0,8 milj. euroa). Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 90 (92).

Selog Oy on vuonna 2005 perustettu Suomen suurin sisäkattomateriaalien tukkuliike, joka palvelee alan urakoitsijoita ja asentajia. Palvelutarjontaan kuuluvat myös laskenta- , suunnittelu- ja logistiikkapalvelut. Selogin palvelut kattavat korjaus- ja saneeraushankkeita sekä uudisrakennuskohteita. Yhtiön toimipisteet ovat Helsingissä, Tampereella ja Lappeenrannassa. Selog Oy kuuluu Selog Group –konserniin, josta Panostajan omistusosuus on 60%. Selog Oy:n toimitusjohtajana toimii Simo Tuokko.

Sisäkattomateriaalit-segmentin liikevaihto heikkeni tilikaudella vaikeasta rakentamisen markkinatilanteesta johtuen 11,0 milj. eurosta 9,9 milj. euroon. Liikevaihdon laskusta huolimatta liikevoitto säilyi edellisvuoden tasolla 0,5 milj. euroa. Rakentamisen suhdanne on heikko ja kilpailu kohteista erittäin kovaa. Liikevaihdon epäsuotuisaa kehitystä on pehmentänyt kustannusten sopeuttaminen. Vaikeasta rakentamisen tilanteesta huolimatta segmentin kehitys on pysynyt kohtuullisella tasolla kustannuksia sopeuttamalla sekä tehokkaan ostotoiminnan avulla. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 14 (13).

Suomen Helasto –konserni on rakennus- ja kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa, johon kuuluu Suomen Helakeskus Oy ja Rakennushelasto Oy. Suomen Helakeskus maahantuo, markkinoi ja myy kalusteteollisuuden helatarvikkeita ja Rakennushelasto ovi- ja ikkunateollisuuden tarvikkeita sekä rakennuslevyjä. Panostajan omistusosuus Suomen Helasto -konsernista on 95,3 prosenttia. Yhtiöt toimivat Seinäjoella. Konsernin toimitusjohtajana toimii Hannu Rantanen.

Helat -segmentin liikevaihto heikkeni katsauskaudella 10,9 milj. eurosta 10,4 milj. euroon. Rakentamisen alhainen volyyymi aiheutti jättämää vertailuvuoteen. Markkinatilanne toimialalla on säilynyt vaikeana ja asiakasyritysten maksuvalmiusongelmat ovat lisääntyneet. Katsauskaudella Helakeskus sai uusia päänavauksia muutamissa merkittävässä kauppaketjuissa ja Rakennushelasto solmi jälleenmyyntisopimuksen maahan-tuomiensa invatuotteiden jakelusta. Yrityksen henkilöstö on sopeutettu nykyiselle kysynnän tasolle. Yritys on myös laajentanut toimintaansa jalostusarvon nostoon puolivalmisteiden kokoonpanolla. Katsauskauden liikevoitto heikkeni lievästi 0,8 milj. eurosta 0,7 milj. euroon. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 28 (33).

KL-Varaosat Oy on Tampereella, Jyväskylässä, Rovaniemellä, Turussa ja Vantaalla toimiva Mercedes Benz-, BMW- sekä Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuojia, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. Segmentti on katsauskaudella laajentunut sekä maantieteellisesti että mallivalikoiman suhteen, kun KL-Varaosat Oy avasi Vantaalle uuden toimipisteen ja otti valtakunnallisesti myyntiin Volvo- varaosat. KL-Varaosat Oy kuuluu KL Parts –konserniin, josta Panostajan omistusosuus on 75 prosenttia. KL-Varaosat Oy:n toimitusjohtajana toimii Juha Kivinen.

Autovaraosat -segmentin liikevaihto kasvoi 10 % edellisvuoden 10,8 milj. eurosta 11,8 milj. euroon. Myynti on kehittynyt positiiviseen suuntaan heikkoköyden jälkeen. Volvo-osien myynnissä on saatu useita onnistumisia korjaamoasiakaspuolella ja Vantaan toimipaikan myynnin kehitys on ollut arvioitua nopeampaa. Liikevoitto heikkeni lievästi edellisvuoden 0,7 milj. eurosta 0,5 milj. euroon. Liikevoiton heikkeneminen heijastaa osaltaan voimakkaita panostuksia liiketoiminnan laajentumiseen. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 47 (47).

Heatmasters Group tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. Heatmasters Group –konserniin kuuluu Suomessa kaksi liiketoimintaa harjoittavaa yhtiötä Heatmasters Lämpökäsittely Finland Oy ja Heatmasters Technology Oy, jotka toimivat Lahdessa ja Varkaudessa. Konsernilla on lisäksi tytäryhtiöt Puolassa ja Ruotsissa. Panostajan omistusosuus segmentistä oli tilikauden lopussa 80,0%. Heatmasters Group Oy:n toimitusjohtajana toimii Ilkka Mujunen.

Lämpökäsittely-segmentin liikevaihto heikkeni katsauskaudella 6,8 milj. eurosta 6,3 milj. euroon. Lämpökäsittelypalveluiden markkina jatkuu Suomessa normaalilla ja Keski-Euroopassa korkealla tasolla, mutta Skandinaviassa kysyntä on ollut heikkoa. Liikevoitto heikkeni 0,2 milj. eurosta 0,1 milj. euroon. Liikevaihdon sekä liikevoiton heikkenemiseen vaikutti erityisesti Skandinavian heikko markkina mikä näkyi erityisesti Ruotsin yksikön tappiollisena toimintana. Suomen markkinan liikevaihtoa ja tulosta kohensi erityisesti Neste Oyj:n työmaalla tehdyt isot projektit. Segmentin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 51 (59).

Suun terveydenhuolto -segmentti syntyi, kun Panostaja hankki 75 % osuuden Megaklinikka Oy:stä maaliskuussa 2015. Yhtiö on täysin uudenlaisen palvelukonseptin hammaslääkäriasema. Sen toiminta perustuu asiakaslähtöiseen toimintatapaan, jossa asiakkaille tarjotaan kaikki hammashuollon palvelut yhdellä käynnillä, laadukkaasti ilman jonoja. Yhtiö tarjoaa myös toiminnanohjausjärjestelmäänsä lisensoituna palveluna julkisen puolen hammashoittoon. Suun terveydenhuolto on uusi segmentti, joten siitä ei ole vielä vertailutietoja. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Christoffer Nordström.

Segmentti on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.3.2015 alkaen ja sen liikevaihto oli katsauskaudella 3,4 milj. euroa liikevoiton ollessa -0,5 milj. euroa. Segmentin liikevoittoa rasittaa liiketoiminnan muihin kuluihin kirjatut yritysjärjestelyjen kustannukset -0,2 milj. euroa. Tilanne alalla on jatkunut haastavana. Asiakaskäynnit ovat yleisesti markkinassa laskeneet edellisvuodesta Helsingissä. Katsauskauden aikana lisenssiliiketoiminnassa oli ensimmäinen pilottiasiakas ja saadut tulokset olivat hyviä. Kansainvälisen liiketoiminnan odotetaan käynnistyvän alkaneella tilikaudella. Katsauskauden päätyttyä on solmittu vuokrasopimus Tukholman klinikan toimitiloista ja Tukholman klinikan avaamisen odotetaan ajoittuvan 2016 vuoden syksyyn. Segmentin henkilöstömäärä oli katsauskauden lopussa 86. Panostajan omistusosuus segmentistä katsauskauden lopussa oli 74,8 %.

Muut -segmentin liikevaihdossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Katsauskaudelta raportoi kolme osakkuusyhtiötä Juuri Partnes Oy, Ecosir Group Oy ja Spectra Yhtiöt Oy. Raportoitavien osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus katsauskaudella oli -0,1 milj. euroa (-0,1 milj. euroa), joka esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

Verohallinto katsoi Panostaja Oyj:ssä vuonna 2014 suoritettussa verotarkastuksessa, että toimiessaan Panostaja -konsernin emoyhtiönä yhtiö ei harjoita arvonlisäverollista liiketoimintaa, eikä sillä ole arvonlisäveron vähennysoikeutta tähän toimintaan liittyen. Verohallinto kiisti yhtiön arvonlisävero-vähennykset myynnistä maksettavan arvonlisäveron määrän ylittäviltä osin, yhteensä 0,6 milj. euron osalta. Panostaja Oyj hakee muutosta päätöksiin Helsingin hallinto-oikeudelta.

Verohallinto myönsi Panostaja Oyj:n vaatimuksesta asiassa luottamuksensuojan tarkastuksen kohteena olleiden, vuosina 2011-2013 päättyneiden tilikausien osalta, koska verohallinto oli aiemmin myöntänyt yhtiölle täysimääräiset arvonlisäverovähennykset vastaavassa toiminnassa. Yhtiötä ei siten jälkiverotettu näiltä vuosilta.

Konsernin emoyhtiön tulosta rasittaa aiemmin vähennettyjen ostojen arvonlisäverojen kirjaaminen kuluksi verottajan päätöksen mukaisesti, tulosvaikutus katsauskaudella -0,2 milj. euroa. Lisäksi aikaisempien tilikausien osalta taseeseen kirjattiin - 0,2 milj. euroa tappioita. Muut-segmentin neljännen kvartaalin tulosta rasittaa 0,8 milj. euroa Flexim-järjestelyn liittyviä kustannuksia.

Henkilöstö

	31.10.2015	31.10.2014	Muutos
Henkilöstö keskimäärin	1 176	1 204	-2 %
Henkilöstö katsauskauden lopussa	1 239	1 112	11 %

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	31.10.2015	31.10.2014	Muutos
Digitaaliset painopalvelut	775	497	56 %
Turvallisuus	0	249	-100 %
Talotekniikkaremontointi	139	113	23 %
Takoma	90	92	-2 %
Sisäkatto	14	13	8 %
Helat	28	33	-15 %
Autovaraosat	47	47	0 %
Lämpökäsittely	51	59	-14 %
Suun terveydenhuolto	86		
Muut	9	9	0 %
Konserni yhteensä	1 239	1 112	11 %

Viime tilikaudella perustettu uusi Talotekniikkaremontointi-segmentti, kuluvalle tilikaudella hankittu Suun terveydenhuolto-segmentti sekä Multiprint-järjestely nostivat konsernin henkilömäärää. Katsauskauden jälkeen myyty Turvallisuus-segmentti sisältyy vielä konsernin vertailulukuihin. Katsauskauden lopussa Panostaja-konserni työllisti 1 239 henkilöä ja keskimäärin 1 176 henkilöä katsauskauden aikana. Panostaja jatkoi katsauskaudella henkilöstön kehittämistä strategian mukaisesti.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli 8,0 milj. euroa (11,4 milj. euroa). Maksuvalmius säilyi hyvänä. Konsernin rahavarat olivat 30,6 milj. euroa (18,6 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 45,7 milj. euroa (35,0 milj. euroa). Nettovelkaantumisaste laski ja oli 65,2 % (73,7 %). Nettovelkaantumisasteen lasku johtuu Multiprint järjestelystä. Konsernin nettorahoituskulut katsauskaudella olivat -3,8 milj. euroa (-2,2 milj. euroa), eli 2,6 % (1,8 %) liikevaihdosta. Rahoituskulut sisältävät osakkuusyhtiö Ecosirin pääomallainan alaskirjauksen 1,0 milj. euroa.

Panostaja Oyj:n vaihdettavaa pääomallainaa oli nettoveloista 15 milj. euroa (15,0 milj. euroa). Konsernin omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 37,5 % (33,3 %). Oman pääoman tuotto oli 23,0 % (17,1 %). Sijoitetun pääoman tuotto laski 12,4 %:iin (14,4 %).

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 54,9 milj. euroa (19,9 milj. euroa), eli 37,0 % (16,5 %) liikevaihdosta. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa yrityshankintoihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin.

Panostaja Oyj tiedotti 13.1.2015 tehneensä sopimuksen 50 miljoonan euron kotimaisesta yritystodistusohjelmasta. Sen puitteissa yhtiö voi laskea liikkeelle alle vuoden mittaisia yritystodistuksia, joilla rahoitetaan Panostajan käyttöpääomaa ja muita lyhytaikaisia rahoitustarpeita.

Rahoitusasema M€	31.10.2015	31.10.2014
Korolliset velat	79,8	58,1
Korolliset saamiset	3,5	4,5
Rahavarat	30,6	18,6
Korolliset nettovelat	45,7	35,0
Oma pääoma (emoyhtiön osakkeenomistajille sekä määräysvallattomille kuuluva oma pääoma)	70,1	47,5
Nettovelkaantumisaste %	65,2	73,7
Omavaraisuusaste %	37,5	33,3
Oman pääoman tuotto %	23,0	17,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	12,4	14,4

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Panostaja Oyj tiedotti 27.2.2015 allekirjoittaneensa sopimuksen suun terveydenhuoltopalveluita tarjoavan Megaklinikka Oy:n osakekannan ostosta. Kaupassa Panostaja osti 75 % omistusosuuden muodostuvasta kokonaisuudesta. Yrityskaupan myötä Panostaja laajensi liiketoimintaansa ja perusti konserniin uuden suun terveydenhuoltoon erikoistuvan segmentin. Megaklinikan avainhenkilöt jatkavat yhtiön vähemmistöomistajina 25 % omistuksella. Panostajan tavoitteena on rakentaa Megaklinikasta toimialan käytäntöjä muuttava yhtiö ja laajentaa liiketoimintaa niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

Megaklinikka Oy:n koko osakekannasta maksettava kauppahinta oli noin 2,9 milj. euroa. Lisäksi myyjillä on mahdollisuus enintään 1,0 milj. euron lisäkauppahintaan, joka määräytyy kalenterivuosien 2015 ja 2016 käyttökateen perusteella. Tilinpäätöshetkellä yhtiö on arvioinut kokonaishankintahinnaksi 2,9 milj. euroa.

Hankintameno-laskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on 0,3 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 2,6 milj. euroa.

Panostaja Oyj tiedotti 19.3.2015, että Panostaja-konserniin kuuluvan Heatmasters Group Oy:n osakkaaksi on kutsuttu yhtiön toimitusjohtaja Ilkka Mujunen. Hänen omistusosuutensa Heatmasters Group Oy:stä on järjestelyn jälkeen 20 %.

Panostaja Oyj tiedotti 4.6.2015, että Panostaja on yhdessä muiden Flexim Group Oy:n omistajien kanssa allekirjoittanut sopimuksen koko Flexim Security Oy:n osakekannan myynnistä Assa Abloy Oy:lle. Samalla Panostaja luopui turvallisuussegmentistä. Kauppa saatettiin päätökseen 28.8.2015. Konsernissa ei ole kirjattu Fleximin myyntiin liittyvää ehdollista lisäkauppahintaa.

Panostaja Oyj tiedotti 11.6.2015 Digiprint Finland Oy:n ja Multiprint Group Oy:n yhdistymisestä. Yhdistyminen toteutettiin järjestelyllä, jossa sekä Digiprint Finland Oy:n että Multiprint Group Oyn osakekannat myytiin uudelle perustetulle Digiprint Finland Group Oy:lle. Panostaja Oyj sai kauppahintana Digiprint Finland Oy:n osakkeista noin 32 miljoonaa euroa ja sijoitti takaisin Digiprint Finland Group Oy:öön noin 24,6 miljoonaa euroa. Panostaja-konsernissa järjestelyllä ei ole tulosvaikutusta, koska määräysvalta Digiprint Finland Group Oy:ssä jää edelleen Panostaja Oyj:lle, jonka omistusosuus Digiprint Finland Group Oy:stä on 51,9 %. Muut omistajat ovat partiolippukunta Turun Metsänkävijät ry noin 16 %:n omistuksella sekä pääosin yhtiön toimiva johto.

Konserni on arvioinut hankintahetkellä kokonaishankintahinnaksi 36,0 milj. euroa. Hankintameno-laskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on 4,8 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 31,2 milj. euroa. Kauppahinnasta on kohdistettu asiakkuuksille 3,9 milj. euroa ja teknologiaan 0,9 milj. euroa.

OSAKEKURSSIN KEHITYS JA OSAKKEENOMISTUS

Panostaja Oyj:n osakkeen päätöskurssi vaihteli neljännen kvartaalin aikana 0,81 euron (alin noteeraus) ja 0,89 euron (ylin noteeraus) välillä. Osakkeiden osakevaihto tarkastelujaksolla oli 1.015.616 kappaletta, mikä edustaa 2,0 % osakekannasta. Osakkeen lokakuun 2015 päätöskurssi oli 0,86 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo lokakuun 2015 lopussa oli 44,5 milj. euroa (42,4 milj. euroa). Yhtiöllä oli lokakuun 2015 lopussa 3.660 osakasta (3.493).

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	4Q/2015	4Q/2014	1-4Q/2015	1-4Q/2014
Vaihdetut osakkeet, 1 000 kpl	1 016	2 230	6 508	7 908
% osakekannasta	2,0	4,4	10,7	15,4

Osake	31.10.2015	31.10.2014
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	51 733	51 733
Omat osakkeet, 1 000 kpl	342	429
Päätöskurssi	0,86	0,82
Markkina-arvo, milj. euroa	44,5	42,4
Osakkeenomistajia	3 660	3 493

10 suurinta osakkeenomistajaa (kpl)	31.10.2015	31.10.2014
Treindex Oy	5 679 200	5 679 200
Koskenkorva Matti	4 308 756	4 300 000
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	4 259 000	4 259 000
Koskenkorva Maija	3 729 542	3 729 542
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	3 468 576	3 468 576
Koskenkorva Mauno	1 340 769	1 640 769
Koskenkorva Mikko	1 245 139	1 245 139
Johtopanostus Oy	1 030 000	1 030 000
Malo Hanna	982 207	982 207
Kumpu Minna	982 170	982 170

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 5. helmikuuta 2015 Tampereella. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kuusi ja hallitukseen valittiin uudelleen Jukka Ala-Mello, Eero Eriksson, Mikko Koskenkorva, Jukka Terhonen, Antero (Antti) Virtanen sekä Hannu Tarkkonen toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilitarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Markku Launis toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on ilmoittanut, että päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

Yhtiökokous vahvisti esitetyn tilinpäätöksen ja konsernitiilin päätöksen tilikaudelta 1.11.2013-31.10.2014 ja päätti, että päättyneeltä tilikaudelta osakkeenomistajille maksetaan pääoman palautusta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta 0,04 euroa osakkeelta.

Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että hallitus valtuutetaan päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona tai pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojenjaon enimmäismäärä on yhteensä enintään 4.700.000 euroa. Yhtiökokous päätti valtuutuksen sisältävän hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojenjakoan liittyvistä ehdoista ja että valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka.

Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti, että hallituksen palkkiot pidetään ennallaan ja että vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 40.000 euroa ja muille hallituksen jäsenille kullekin 20.000 euroa. Lisäksi päätettiin, että hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten matkakulut korvataan verohallituksen vahvistaman kulloisenkin matkakorvausperusteen enimmäismäärän mukaisena. Yhtiökokous päätti edelleen, että noin 40 % hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenille yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia (1 %) yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti (1 %) yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä siten, että hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 5.100.000 osaketta, mikä vastaa noin 9,86 % yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Valtuutus kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 29.1.2014 antaman valtuutuksen päättää omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 5.8.2016 saakka.

Edelleen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla enintään 30.000.000 osaketta. Hallitus päättää kaikista osakeantien ja optioiden sekä muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus koskee sekä uusien osakkeiden antamista että omien osakkeiden luovuttamista. Osakeannit ja optio-oikeuksien sekä muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen voivat tapahtua osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen (suunnattu anti). Valtuutus kumoaa

varsinaisen yhtiökokouksen 27.1.2011 antaman valtuutuksen päättää osakeanneista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutus on voimassa 5.2.2020 asti.

Yhtiön hallitus piti välittömästi yhtiökokouksen päätyttyä järjestäytymiskokouksen, jossa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Ala-Mello ja varapuheenjohtajaksi Eero Eriksson.

Hallitus ei ole käyttänyt yhtiökokouksen antamaa valtuutusta omien osakkeiden hankinnasta katsauskauden aikana.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.568.681,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 51.733.110 kappaletta.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 342.398 kappaletta (tilikauden alussa 429.058 kappaletta). Omien osakkeiden määrä vastasi 0,7 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Yhtiökokouksen 29.1.2014 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 11.12.2014 yhtiön johdolle osakepalkkioina yhteensä 30.000 kappaletta osakkeita. Yhtiö luovutti hallituksen jäsenille 15.12.2014 yhteensä 14.634 kappaletta, 5.3.2015 yhteensä 14.118 kappaletta, 4.6.2015 yhteensä 13.954 kappaletta ja 3.9.2015 yhteensä 13.954 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna.

OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN VAIHTOVELKAKIRJALAINA JA HYBRIDILAINA

Vaihnettavaa pääomalainaa 2011 oli katsauskauden lopussa jäljellä 15,0 milj. euroa. Lainan korko on 6,5 prosenttia ja laina-aika 7.2.2011-1.4.2016. Osakkeen alkuperäinen vaihtokurssi on 2,20 euroa ja lainaosuudet voidaan vaihtaa enintään 6.818.181 yhtiön osakkeeseen. Lainaosuuksia on yhteensä 300 kappaletta ja ne ovat kaupankäynnin kohteena Nasdaq OMX Helsinki Oy:n pörssilistalla. Osakkeiden vaihtokurssi merkitään yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Konserni laski 27.5.2013 liikkeeseen 7,5 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Oman pääoman ehtoisella lainalla ei ole eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus, ei velvollisuutta, lunastaa laina takaisin neljän vuoden kuluttua. Sopimuksen mukainen vuotuinen korko on 9,75 %. Korko maksetaan vain, jos yhtiö päättää jakaa osinkoa. Mikäli osinkoa ei jaeta, konserni päättää koron maksusta erikseen. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja korot esitetään luonteensa mukaisesti osingonjakona. Panostaja Oyj:n hallitus päätti maksaa hybridilainan koron 0,7 milj. euroa, joka maksettiin 27.5.2015.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Panostaja solmi 8.12.2015 sopimukset yhteensä 30 miljoonan euron rahoituskokonaisuudesta. Kokonaisuus koostuu 20 miljoonan euron lainoista ja 10 miljoonan euron yritysostolimiitistä. Lainat ovat vieraan pääoman ehtoisia vakuudellisia lainoja. Lainoista 5 miljoonaa euroa erääntyy kolmen vuoden kuluttua lainan nostohetkestä ja 15 miljoonaa euroa erääntyy 31.10.2019. Sitovien lainasopimusten mukaisesti lainat nostetaan viimeistään 30.4.2016. Yritysostolimiitti on voimassa kolme vuotta ja limiitistä voi nostaa kahden vuoden pituisia lainoja Panostajan tekemien yritysostojen rahoittamiseksi.

MARKKINANÄKYMÄT

Suomen taloudellinen tilanne ja ilmapiiri sekä Syyrian kriisi, Venäjän tilanne sekä Kiinan heikentynyt näkymä ovat pitäneet markkinan edelleen heikkoina. Kotimarkkinoilla toimivien yritysten kysyntä on vaimeaa eikä kotimaisen kulutuskysynnän oleteta lähiaikoina vieläkään piristyvän. Vaikka pk-sektorin yhtiöiden rahoitustilanne on kiristynyt lisääntyvän sääntelyn myötä, niin hyviin hankkeisiin on kuitenkin rahoitusta hyvin tarjolla. Syyrian kriisin pitkittyminen ja kriisin osapuolten vastakkainasettelun jyrkentyminen, Kiinan suhdanteen heikkeneminen sekä Suomen talouden rakenteelliset haasteet ja työmarkkinoiden levottomuudet ovat merkittävä riski yleiselle taloudelliselle kehitykselle tilikaudella 2016 ja ne heijastuvat tällä hetkellä erityisesti rakennusteollisuutta ja kaupan toimialaa palveleviin segmentteihin. Öljyn hinnan kehitys aiheuttaa investointien hidastumista off-shore sektorilla. Yrityskaupamarkkinan aktiivisuus on vuoden loppua kohden hieman hiljentynyt, mutta markkinat tarjoavat edelleen mahdollisuuksia sekä uusille hankinnoille että myös luopumisille.

LIIKETOIMINNAN MERKITTÄVIMMÄT LÄHIAJAN RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta on osa Panostaja-konsernin johtamis- ja seurantajärjestelmiä. Panostaja pyrkii tunnistamaan ja seuraamaan segmenttiansä liiketoimintaympäristön ja yleisen markkinatilanteen muutoksia, reagoimaan niihin ja hyödyntämään niiden tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman liiketoimintasegmentin strategisten tavoitteiden saavuttamisen, tuloksen ja taloudellisen aseman

kehityksen tai toiminnan jatkuvuuden tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia Panostajalle, sen omistajille, liiketoimintasegmentille, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Yksityiskohtaisempi selvitys Panostajan riskienhallintapolitiikasta sekä merkittävimmistä riskeistä on julkaistu vuoden 2014 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilikauden 2015 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Markkinariskit, yleiset: Yleiset markkinariskit liittyvät erityisesti Suomen taloudellisen tilanteen sekä Syyrian kriisin, Venäjän sekä Kiinan heikentyneen suhdanteen aiheuttaman muutoksen tuomaan epävarmuuteen sekä näiden mahdollisiin vaikutuksiin segmenteille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitusmarkkinoiden muutos ja luotonannon tiukentuminen saattaa hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja vaikeuttaa käyttöpääomarahoituksen saatavuutta.

Panostaja varautui pk-sektorin heikkoon rahoitusmarkkinatilanteeseen sekä yrityskauppamarkkinan hiljaiselon jatkumiseen ottamalla 7,5 milj. euron suuruisen hybridilainan toukokuussa 2013. Hybridilaina on mahdollistanut Panostajalle strategian ja sijoituskriteerien mukaiset uudet täydennysostot sekä antaa lisää ajallista liikkumavaraa mahdollisille irtaantumisille.

Markkinariskit, segmenttien toimialat: Yleisen taloustilanteen epävarmuus on aiheuttanut asiakaskysynnän heikkenemistä sekä investointien siirtymistä, mikä voi aiheuttaa konserniliiketoiminnan alaskirjaustarpeita. Suhdanneodotukset nykyisten segmenttien toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Suhdanneodotuksia leimaa edelleen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostaja-konsernin eri segmenteissä näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Panostaja arvioi segmenttikohtaisia riskejä säännöllisesti ja tekee päivitetyn riskiarvion pohjalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Strategiset riskit: Panostaja edustaa laajalti suomalaista pk-sektoria. Liikevaihto jakautuu viiteen eri toimialaan, joiden syklisyys vaihtelee. Konsernin liiketoimintarakenne tasaa osittain talouden heilahteluita. Yleiset ja toimialoihin liittyvät markkinariskit voivat kuitenkin vaikuttaa konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen tästä huolimatta. Arvioitu markkinatilanne otetaan liiketoimintasegmenteissä huomioon sopeuttamalla tuotantoa ja kustannuksia markkinakysyntään sekä turvaamalla rahoitusasema. Panostaja näkee maailmantalouden muutoksissa myös mahdollisuuksia markkina-aseman parantamiseen esimerkiksi yritysostojen kautta. Venäjän, Ukrainan ja Syyrian kriisillä ei ole Panostaja-konserniin välittömiä vaikutuksia, mutta kriisien pitkittyminen vaikuttaa Suomen kotimarkkinoiden kysyntään negatiivisesti ja sitä kautta Panostajan tuloksen kehitykseen ja taloudelliseen asemaan.

Rahoitusriskit: Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoite on rajata rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen. Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainanotosta, jotka ovat hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Osa liiketoimintasegmenteistä käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia. Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuutariskille. Luottotappioriskit ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä osalla segmenteistä ja tätä riskiä kasvattaa pk-yritysten luotonannon tiukkuus.

Yrityskaupat:

Panostaja etsii aktiivisesti pk-yrityksiä ja pyrkii kasvamaan ja luomaan arvoa sekä orgaanisella kasvulla että yritysostoin sekä oikea-aikaisen luopumisen kautta. Markkinoilla on edelleenkin riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostaja-konsernin strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin segmentteihin ja uusia mahdollisia segmenttejä kartoitetaan myös aktiivisesti. Luopumisten valmistelua jatketaan osana segmenttien omistajastrategioita. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä hallitaan sijoittamalla tarkasti määriteltujen sijoituskriteereiden mukaisesti, syvällisillä ostettavan kohteen ja kohdemarkkinan selvityksillä sekä tehokkaalla integraatioprosessilla. Panostaja-konserni on

määritellyt yrityskauppojen valmisteluun ja toteuttamiseen yhtenäisen ohjeistuksen ja yrityskauppaprosessin.

Vahinkoriskit: Vahinkoriskejä hallitaan Panostaja-konsernissa vakuutuksilla sekä konserniohjeistuksilla, jotka määrittävät eri osa-alueiden politiikan.

Operatiiviset riskit: Pirkanmaan käräjäoikeus vahvisti Takoma Oyj ja Takoma Gears Oy:n saneerausohjelmat 30.9.2014. Saneerausohjelman vahvistaminen antaa mahdollisuuden Takoma Gears Oy:n toiminnan kehittämiseen. Takomaa koskevat muutokset voivat kuitenkin mahdollisesti jatkossakin aiheuttaa kertaluonteisia alaskirjaustarpeita. Takoman epäonnistuminen saneerausohjelman toteuttamisessa ei arvioida aiheuttavan muutoksia Panostaja-konsernin toimintaedellytyksiin.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2016

Panostaja keskittyy strategiansa mukaisesti aktiiviseen omistaja-arvon kasvattamiseen omistamissaan segmenteissä. Omistaja-arvon kehittymistä seurataan jatkuvasti osana muuttuvaa toimintaympäristöä ja päätöksiä segmenttien kehittämisestä tai luopumisista tehdään omistaja-arvon maksimoimiseksi. Aktiivinen omistaja-arvon kehittäminen, pääomien tehokas allokoiminen ja hyvät yritysostojen rahoitusmahdollisuudet luovat hyvän perustan toiminnan laajentamiselle.

Yrityskauppamarkkinoilla Panostajan tavoitekokoluokassa aktiviteetti on säilynyt aikaisemmalla tasolla. Omistajajärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan myötä markkinoilla on edelleen riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa sijoittamalla tilikauden aikana 1-2 uuteen segmenttiin sekä myös yritysostoilla valittuihin nykyisiin segmentteihin. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti osana segmenttien omistajastrategioita vaikka hintataso puoltaakin enemmän aktiivisuutta ostoissa.

Suhdanneodotuksia nykyisten segmenttien toimialoilla leimaa edelleen yleisen taloudellisen kehityksen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostajan eri segmenteissä näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Epävarmasta markkinatilanteesta huolimatta tehdyt kasvu- ja kehitystoimet tukevat segmenttien kehitystä.

Konsernin liikevoiton arvioidaan paranevan merkittävästi tilikaudella 2016

Tilikauden näkymien lisäksi Panostaja tulee jatkossa ajoittain tarjoamaan sijoittajille enemmän tietoa segmenttien kasvu- ja kehitysmahdollisuuksista ja Panostajan tavoitteista arvon kasvattamiseksi näissä segmenteissä. Panostajan tavoitteena on jatkossa tukea sijoittajien mahdollisuutta muodostaa käsitys segmenttien itsenäisestä arvosta ja tuoden enemmän esille Panostajan rakennetta sijoitusyhtiönä.

Panostaja Oyj

Hallitus

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Juha Sarsama, 040 774 2099

Panostaja Oyj

Juha Sarsama
toimitusjohtaja

Kaikki tässä osavuositiedotuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat konsernin ja liiketoimintasegmenttien johdon tämänhetkisen näkemykseen talouden tilasta ja kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita IAS -34 standardin mukaisesti.

Osavuositiedotuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

TULOSLASKELMA

1000 euroa	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/15- 10/15-	8/14- 10/14	11/14- 10/15	11/13- 10/14
Liikevaihto	44 088	34 835	148 218	121 131
Liiketoiminnan muut tuotot	372	238	674	1 056
Kulut yhteensä	41 331	31 613	141 569	114 130
Poistot ja arvonalentumiset	2 042	1 230	6 049	4 539
Liiketulos	3 129	3 460	7 323	8 057
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 917	-812	-3 832	-2 341
Osuus osakkuusyhtiön tuloksista	186	175	-53	-137
Tulos ennen veroja	1 399	2 822	3 437	5 580
Tuloverot	2 287	-1 512	277	-3 603
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista	3 685	1 311	3 714	1 977
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	9 803	459	9 535	7 090
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0	627	250	-834
Tilikauden tulos	13 488	2 396	13 499	8 234
Jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	9 186	953	7 834	5 385
Määräysvallattomille	4 302	1 444	5 665	2 849
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimentamaton	-0,015	0,007	0,008	-0,034
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimennettu	-0,015	0,007	0,008	-0,017
Tulos/osake myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,191	0,009	0,133	0,128
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, € laimennettu	0,168	0,008	0,117	0,113
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,176	0,016	0,141	0,094

Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimennettu	0,159	0,016	0,138	0,094
LAAJA TULOSLASKELMA				
Laajan tuloslaskelman erät	13 488	2 396	13 499	8 234
Muuntoerot	28	0	28	-79
Kauden laaja tuloslaskelma	13 516	2 396	13 527	8 155
Jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	9 214	953	7 862	5 306
Määräysvallattomille	4 302	1 444	5 665	2 849

TASE

	31.10.2015	31.10.2014
1000 euroa		
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Liikearvo	78 042	49 692
Muut aineettomat hyödykkeet	11 252	8 707
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	10 167	9 129
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3 666	3 611
Laskennalliset verosaamiset	5 911	2 514
Muut pitkäaikaiset varat	6 860	8 129
Pitkäaikaiset varat yhteensä	115 898	81 781
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	12 596	14 932
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	29 042	27 461
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	6 606	9 490
Rahavarat	24 001	9 146
Lyhytaikaiset varat yhteensä	72 245	61 029
VARAT YHTEENSÄ	188 143	142 810
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	5 569	5 569
Ylikurssirahasto	4 646	4 646
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	12 602	14 569
Oman pääoman ehtoinen laina	7 390	7 390
Muuntoero	-124	-152
Kertyneet voittovarot	7 992	94

Yhteensä	38 075	32 116
Määräysvallattomien osuus	32 001	15 378
Oma pääoma yhteensä	70 076	47 494
Velat		
Laskennallinen verovelka	1 836	996
Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina	0	14 691
Pitkäaikaiset velat	59 825	34 399
Lyhytaikaiset velat	41 407	45 231
Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina	15 000	
Velat yhteensä	118 067	95 316
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	188 143	142 810

RAHAVIRTALASKELMA

1000 euroa	31.10.2015	31.10.2014
Tilikauden tulos ennen vähemmistöosuutta	13 499	8 234
Oikaisut:		
Poistot	6 049	5 408
Rahoitustuotot ja -kulut	3 832	3 255
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	53	137
Verot	-277	3 763
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-10 424	-6 381
Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua	3 383	1 665
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	16 116	16 080
Käyttöpääoman muutos		
Korottomien saamisten muutos	3 003	707
Korottomien velkojen muutos	-3 694	909
Vaihto-omaisuuden muutos	-835	6

Käyttöpääoman muutos	-1 526	1 622
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	14 590	17 702
Rahoituserät ja verot:		
Maksetut korot	-4 141	-3 941
Saadut korot	379	262
Maksetut verot	-2 847	-2 630
Rahoituserät ja verot	-6 609	-6 309
Liiketoiminnan nettorahavirta	7 981	11 393
Investoinnit		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-6 488	-5 356
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynti	865	2 195
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-48 272	-14 349
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	24 270	9 881
Osakkuusyhtiöiden hankinta	-134	-235
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen hankinnat ja myynnit	2 884	-1 000
Muiden osakkeiden myynnin luovutusvoitot	70	13
Myönnetyt lainasaamiset ja takaisinmaksut	-102	-409
Investointien nettorahavirta	-26 908	-9 260
Rahoitus		
Osakeanti	23 241	1 224
Lainojen nostot	46 936	13 638
Lainojen takaisinmaksut	-33 199	-14 502
Omien osakkeiden myynti	73	48
Maksetut osingot	-3 267	-1 577
Rahoituksen nettorahavirta	33 784	-1 169
Rahavarojen muutos	14 857	965
Rahavarat kauden alussa	9 146	8 193
Valuuttakurssien vaikutus	-2	-12
Rahavarat kauden lopussa	24 001	9 146

1000 euroa	Osake- pääoma	Ylikurs- sirahas- to	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Voitto- varat	Muut rahastot	Määräys- vallattomi- en osuus	Yhteen- sä
Oma pääoma	5 569	4 646	14 508	-73	-1 979	7 390	19 016	49 079
1.11.2013								
Tilikauden voitto					5 385		2 849	8 234
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					5 385		2 849	8 234
Osingon jako							-1 537	-1 537
Oman pääoman ehtoisen lainan korko					-731			-731
Omien osakkeiden myynti			48					48
Palkitsemisjärjestelmä			13					13
Muuntoerot				-79				-79
Muut muutokset								
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutokset					-2 594		-4 910	-7 504
Muut oman pääoman muutokset yhteensä			61	-79	-3 311		-6 487	-9 906
Oma pääoma								
31.10.2014	5 569	4 646	14 569	-152	95	7 390	15 378	47 495
Virheen korjaus					-124			-124
Oikaistu oma pääoma	5 569	4 646	14 569		-29			47 370
Oma pääoma								
1.11.2014	5 569	4 646	14 569	-152	95	7 390	15 378	47 370
Tilikauden voitto					7 834		5 665	13 499
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					7 834		5 665	13 499

Osingon jako							-1 189	-1 189
Pääoman palautus	-2 047							-2 047
Oman pääoman ehtoisen laina korko					-731			-731
Omien osakkeiden myynti	74							74
Palkitsemisjärjestelmä	3							3
Muuntoerot		28						28
Tytäryrityksen hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus							11 721	11 721
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka eivät johtaneet määräysvallan menettämiseen					1 393			1 393
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen							-101	-101
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat					-475		527	52
Muut oman pääoman muutokset yhteensä	-1 992	28	187				10 958	9 206
Oma pääoma	5 569	4 646	12 602	-124	7 992	7 390	32 001	70 076

31.10.2015

TUNNUSLUVUT

1000 euroa	31.10.2015	31.10.2014
Oma pääoma per osake, €	0,74	0,62
Tulos /osake, laimentamaton, €	0,14	0,09
Tulos /osake, laimennettu, €	0,14	0,09
Osakemäärä tilikaudella keskimäärin, 1 000 kpl	51 342	51 284

Osakemäärän tilikauden lopussa, 1 000 kpl	51 733	51 733
Osakeannit/ vvk-vaihdot tilikaudella, 1 000 kpl	0	0
Osakemäärä, 1 000 kpl, laimennettuna	58 160	58 102
Oman pääoman tuotto, %	23,0	17,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,4	15,4
Bruttoinvestoinnit		
Pysyviin vastaaviin, milj. euroa	54,9	19,9
% liikevaihdosta	37,0 %	16,5 %
Korolliset velat	79,8	58,1
Omavaraisuusaste, %	37,5	33,3
Henkilöstö keskimäärin	1 176	1 204

HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Hankintamenolaskelma Multiprint

Panostaja Oyj tiedotti 11.6.2015 Digiprint Finland Oy:n ja Multiprint Group Oy:n yhdistymisestä. Yhdistyminen toteutettiin järjestelyllä, jossa sekä Digiprint Finland Oy:n että Multiprint Group Oy:n osakekannat myytiin uudelle perustetulle Digiprint Finland Group Oy:lle. Panostaja Oyj sai kauppahintana Digiprint Finland Oy:n osakkeista noin 32 miljoonaa euroa ja sijoitti takaisin Digiprint Finland Group Oy:öön noin 24,6 miljoonaa euroa. Panostajan omistusosuus Digiprint Finland Group Oy:stä on 51,9 %. Multiprint on yhdistelty Panostaja –konserniin 1.6.2015 alkaen.

Konserni on arvioinut hankintahetkellä kokonaishankintahinnaksi 36,0 milj. euroa. Hankintameno-laskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on 4,8 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 31,2 milj. euroa. Yhdistämisessä kirjatut käyvätarvot aineettomiin oikeuksiin liittyvät asiakassuhteisiin 3,9 milj. euroa ja teknologiaan 0,9 milj. euroa.

Luovutettu vastike

Luovutettu vastike	36,0
Hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat	
Pysyvät vastaavat	6,8

Vaihto-omaisuus	1,1
Myyntisaamiset	5,7
Muut ja siirtosaamiset	0,9
Rahat ja pankkisaamiset	2,5
Vastaavaa yhteensä	17,0
Korolliset velat	5,9
Laskennallinen verovelka	1,0
Ostovelat	1,3
Saadut ennakot	0,0
Muut ja siirtovelat	4,0
Vastattavaa yhteensä	12,2
Nettovarat	4,8
Goodwill	31,2

Hankintamenolaskelma Megaklinikka

Panostaja Oyj tiedotti 27.2.2015 allekirjoittaneensa sopimuksen suun terveydenhuoltopalveluita tarjoavan Megaklinikka Oy:n osakekannan ostosta. Kaupassa Panostaja osti 75 % omistusosuuden muodostuvasta kokonaisuudesta.

Megaklinikka Oy:n koko osakekannasta maksettava kauppahinta oli noin 2,9 milj. euroa. Lisäksi myyjillä on mahdollisuus enintään 1,0 milj. euron lisäkauppahintaan, joka määräytyy kalenterivuosiin 2015 ja 2016 käyttökateen perusteella. Tilinpäätöshetkellä yhtiö on arvioinut kokonaishankintahinnaksi 2,9 milj. euroa.

Hankintameno-laskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on 0,3 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 2,6 milj. euroa. Megaklinikka on yhdistelty Panostajan –konserniin 1.3.2015.

Luovutettu vastike

Maksettu vastike	2,9
Ehdollinen vastike	0,0

Luovutettu vastike yhteensä	3,9
Hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat	
Pysyvät vastaavat	1,9
Vaihto-omaisuus	0,1
Lyhytaikaiset saamiset	0,4
Rahat ja pankkisaamiset	0,2
Vastaavaa yhteensä	2,6
Pitkäaikaiset velat	0,7
Lyhytaikaiset velat	1,6
Vastattavaa yhteensä	2,3
Nettovarat	0,3
Goodwill	2,6

**KONSERNIN KEHITYS
NELJÄNNESVUOSITTAIN
M €**

	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14
Liikevaihto	44,1	37,9	34,6	31,6	34,8	30,3	29,2	26,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,4	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,3
Kulut yhteensä	41,3	37,0*	32,5	30,7	31,6	28,8	27,2	26,6
Poistot ja arvonalentumiset	2,0	1,7	1,2	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1
Liikevoitto	3,1	1,0	2,3	1,0	3,5	1,9	2,2	0,6
Rahoituserät	-1,9	-0,9	-0,5	-0,5	-0,8	-0,6	-0,4	-0,5
Osuus osak.yht. tuloksesta	0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,2	0,0	0,0	-0,3
Tulos ennen veroja	1,4	0,1	1,7	0,3	2,8	1,2	1,7	-0,2
Verot	2,3	-0,7	-0,8	-0,5	-1,5	-0,5	-0,7	-0,9
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	3,7	-0,7	0,9	-0,2	1,3	0,7	1,1	-1,1
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	9,8	0,8	-0,6	-0,5	0,5	6,3	0,2	0,1
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0,0	0,0	0,3	0,0	0,6	0,0	-0,2	-1,3
Tilikauden voitto	13,5	0,2	0,6	-0,7	2,4	7,0	1,1	-2,3

Määräysvallattomien osuus	4,3	0,5	0,6	0,2	1,4	0,7	0,9	-0,2
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus	9,2	-0,4	0,0	-1,0	1,0	6,3	0,2	-2,0

* Q3:lle oikaistu Lingoneerin myyntivoiton kirjausta -0,4 milj. euroa

ANNETUT VAKUUKSET

	31.10.2015	31.10.2014
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	97 544	44 277
Annetut pantit	123 064	67 947
Muut vastuut	11 101	4 562
Muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa	7 911	6 238
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	13 526	13 320
Yli viiden vuoden kuluttua	1 112	2 006
Yhteensä	22 549	21 564

SEGMENTTI-INFORMAATIO

LIKEVAIHTO

11/14-10/15 11/13-10/14

1000 euroa

Digitaaliset painopalvelut	69 882	57 795
Talotekniikkaremontointi	23 712	8 758
Takoma	13 182	15 339
Sisäkattomateriaalit	9 867	10 989
Helat	10 365	10 912
Autovaraosat	11 804	10 768
Lämpökäsittely	6 300	6 832
Suun terveydenhuolto	3 386	
Muut	13	0

Eliminoinnit	-293	-262
Konserni yhteensä	148 218	121 131

LIIKETULOS

11/14-10/15

11/13-10/14

1000 euroa

Digitaaliset painopalvelut	5 931	7 146
Talotekniikkaremontointi	4 192	1 099
Takoma	-680	-365
Sisäkattomateriaalit	529	544
Helat	657	818
Autovaraosat	472	714
Lämpökäsittely	60	239
Suun terveydenhuolto	-548	
Muut	-3 290	-2 137
Konserni yhteensä	7 323	8 057

POISTOT

11/14-10/15

11/13-10/14

1000 euroa

Digitaaliset painopalvelut	-3 404	-2 503
Talotekniikkaremontointi	-734	-161
Takoma	-649	-947
Sisäkattomateriaalit	-205	-202
Helat	-150	-177
Autovaraosat	-116	-110
Lämpökäsittely	-304	-358
Suun terveydenhuolto	-400	
Muut	-87	-80
Konserni yhteensä	-6 049	-4 539

NETTOVELAT	11/14-10/15	11/13-10/14
1000 euroa		
Digitaaliset painopalvelut	37 242	7 469
Talotekniikkaremontointi	8 179	5 545
Takoma	4 248	4 659
Sisäkattomateriaalit	907	1 368
Helat	6 374	6 742
Autovaraosat	2 163	1 894
Lämpökäsittely	-857	-566
Suun terveydenhuolto	3 159	
Emoyhtiö	-3 827	-1 766
Eliminoinnit	-11 910	9 662
Konserni yhteensä	45 678	35 008

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKEVAIHTO M €**

	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14
Digitaaliset painopalvelut	23,4	17,9	14,9	13,7	15,8	13,2	15,2	13,6
Talotekniikkaremontointi	6,8	6,0	5,8	5,2	4,9	3,9	0,0	0,0
Takoma	3,1	2,8	3,2	4,0	4,6	3,5	3,8	3,5
Sisäkattomateriaalit	2,4	2,7	2,4	2,3	2,6	2,9	2,9	2,7
Helat	2,6	2,5	2,8	2,4	2,6	2,6	3,2	2,5
Autovaraosat	3,3	3,0	2,9	2,6	2,9	2,7	2,6	2,6

Lämpökäsittely	1,3	1,8	1,8	1,4	1,6	1,6	1,6	2,0
Suun terveydenhuolto	1,2	1,3	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1
Konserni yhteensä	44,1	37,9	34,6	31,6	34,8	30,3	29,2	26,8

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKETULOS M €**

	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14
Digitaaliset painopalvelut	3,1	0,2*	1,8	0,8	2,6	1,3	2,2	1,0
Talotekniikkaremontointi	1,4	1,0	1,1	0,7	0,6	0,5	0,0	0,0
Takoma	-0,3	-0,1	-0,3	0,0	0,2	0,0	-0,3	-0,3
Sisäkattomateriaalit	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,1
Helat	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3	0,1
Autovaraosat	0,3	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2
Lämpökäsittely	-0,2	0,1	0,2	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,2
Suun terveydenhuolto	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	-1,2	-0,8	-0,7	-0,7	-0,4	-0,4	-0,6	-0,7
Konserni yhteensä	3,1	1,0	2,3	1,0	3,5	1,9	2,2	0,6

* Digitaalisten painopalveluiden Q3:lle oikaistu Lingoneerin myyntivoiton kirjausta -0,4 milj. euroa

Panostaja on sijoitusyhtiö, joka kehittää aktiivisena enemmistöomistajana suomalaisia pk-yrityksiä. Yhtiön tavoitteena on olla halutuin kumppani liiketoimintansa myyville yrittäjille, parhaille johtajille sekä sijoittajille. Panostaja kasvattaa yhdessä kumppaniensa kanssa konsernin omistaja-arvoa ja luo suomalaisia menestystarinoita.

Panostajalla on kahdeksan liiketoimintaa harjoittavaa segmenttiä. Grano Oy (Digitaaliset painopalvelut) muodostaa Suomen suurimman digitaalisia painopalveluja sekä julkaisu- että tuotantopalveluita tarjoavan kokonaisuuden. Heatmasters Group (Lämpökäsittely) tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. KL-Varaosat (Autovaraosat) on Mercedes Benz- BMW- ja Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuoja, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. Megaklinikka Oy (Suun terveydenhuolto) on terveydenhuoltopalveluita tarjoava yritys. Yhtiö on täysin uudenlaisen palvelukonseptin hammaslääkäriasema. Suomen Helakeskus Oy (Helat) on rakennus- ja kalustehelöjen keskeinen tukkukauppa Suomessa. Selog Oy (Sisäkattomateriaalit), on sisäkattomateriaalien erikoisliike ja tukkukauppa. Takoma Oyj (Takoma) on pörssinoteerattu konepaja. KotiSun Oy (Talotekniikkaremontointi) on Suomen johtava omakotitalojen käyttövesi- ja lämpöverkkojen talotekniikkaremontteihin erikoistunut yritys.